Lietas Nr.C29258220
Lietas arhīva Nr.C-0278-22
ECLI:LV:RLPT:2022:0622.C29258220.9.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022.gada 22.jūnijā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa,
tiesnese Anda Kraukle,
ar tiesas sēdes sekretāri Melisu Jankovsku,

piedaloties prasītājas "/nosaukums/" pārstāvjiem /pers. B/, /pers. C/, atbildētāja /pers. D/ pārstāvim /pers. E/, atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu "/nosaukums/" prasībā pret /pers. D/ par atlikuma no saņemtā avansa piedziņu un zaudējumu atlīdzināšanu ar trešo personu /pers. F/.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2020.gada 24.februārī vērsās prasītāja "/nosaukums/" ar prasības pieteikumu pret atbildētāju /pers. D/ par atlikuma no saņemtā avansa piedziņu un zaudējumu atlīdzināšanu ar trešo personu /pers. F/.

Prasītāja, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1779., 1779[1]., 1786.pantu, lūdz piedzīt no atbildētāja /pers. D/ pamatparādu 2 184,27 *euro*, zaudējumus līguma noteikumu neizpildes dēļ 8 210,06 *euro*, nokavējuma procentus 550,02 *euro*.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] 2018.gada 6.septembrī starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts uzņēmuma līgums Nr.07/18, ar kuru prasītāja uzdeva un atbildētājs apņēmās veikt līgumā noteiktajā kārtībā prasītājas apsaimniekošanā esošajā mājā /adrese/, skursteņu izvadu pārmūrēšanu virs jumta. Minētos darbus atbildētājs apņēmās izpildīt līdz 2018.gada 10.novembrim.

Savukārt 2018.gada 26.novembrī prasītāja ar atbildētāju noslēdza vienošanos par grozījumiem 2018.gada 6.septembra uzņēmuma līgumā, saskaņā ar kuru tika pagarināta atbildētāja veicamo darbu izpilde līdz 2019.gada jūnijam. Atbildētājs minētos darbus saskaņā ar līgumu un vienošanos nav izpildījis.

Prasītāja norāda, ka tā kā atbildētājs savas saistības nepildīja, prasītāja bija spiesta noslēgt jaunu uzņēmuma līgumu, ar kuru skursteņu izvadu pārmūrēšana izmaksas ir palielinājušās.

Prasītāja 2018.gada 9.septembrī ar atbildētāju noslēdza vienošanos Nr.1, saskaņā ar kuru, gadījumā, ja atbildētājs neievēro līguma 2.1.punktā darbu izpildes termiņu, viņš maksā prasītājai par katru nokavēto dienu nokavējuma procentus 0,5% apmērā no līguma summas, bet ne vairāk kā 10%. Saskaņā ar 2018.gada 26.novembra vienošanos atbildētājam bija jāizpilda minētie darbi līdz 2019.gada 30.jūnijam. Atbildētājs saistību izpildi nokavēja vairāk nekā par 4 mēnešiem.

[1.2] 2018.gada 27.augustā starp prasītāju un Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas enerģētikas aģentūra" tika noslēgts līgums, saskaņā ar kuru Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas enerģētikas aģentūra" kompensē prasītājai atjaunošanas darbu izmaksas 50 procentu apmērā no apstiprinātā projekta noteiktajām kopējam izmaksām. Ņemot vērā to, ka atbildētājs neizpildīja noslēgtā līguma nosacījumus ar prasītāju, Rīgas pašvaldības aģentūra „Rīgas enerģētikas aģentūra" nav kompensējusi prasītājai 5 337,14 *euro*.

2019.gada 22.jūlija prasītāja nosūtīja atbildētājam ierakstītā vēstulē iesniegumu par 2018.gada 6.septembra noslēgtā līguma izbeigšanu. Savukārt 2019.gada 27.jūlijā prasītājai piezvanīja atbildētāja tēvs un apsolīja pabeigt darbus, taču darbs tika izpildīts tikai daļēji. Līdz ar to prasītāja nosūtīja atbildētājam atkārtoto vēstuli ar lūgumu pārskaitīt atlikumu no saņemta avansa ņemot vērā veikto darbu un nokavējuma procentus.

[2] Atbildētājs savos rakstveida paskaidrojumos celto prasību neatzīst un uzskata par nepamatotu.

[2.1] Atbildētājs norāda, ka nekad nav saticis nevienu no prasītājas pārstāvjiem, nav parakstījis līgumu ar prasītāju, nav iepazinies ar tā saturu, kā arī nav uzņēmies no tā izrietošās saistības.

Atbildētājs vērš uzmanību, ka līguma noslēgšanas brīdī atradās Liepājā, kur studē. Līdz ar to atbildētājam nebija iespējams atrasties vienlaicīgi gan Rīgā, gan Liepājā un parakstīt līgumu ar prasītāju.

Tāpat atbildētājs norāda, ka, pārbaudot prasības pieteikumam pievienotos pielikumus, secināja, ka līguma paraksta zonā, kur norādīti viņa personas dati, esošais paraksts nav atbildētāja paraksts.

Atbildētājs uzskata, ka konkrētajā gadījumā minēto līgumu no tā izrietošos darījumus un dokumentos nevar atzīt par tiesīgi noslēgtiem, jo iztrūkst būtisks tiesiska darījuma pamatelements, proti, atbildētāja gribas izpaudums.

[2.2] Atbildētājs 2018.gada rudenī sazvanījās ar tēvu /pers. F/. Telefona sarunas laikā tēvs informēja atbildētāju, ka bankas kontā tiks ieskaitīta nauda par darbu un materiālu iegādei, ko atbildētājam vajadzēs nodot tēvam, lai viņš varētu veikt darbu. /pers. F/ skaidroja, ka viņš izmantos atbildētāja bankas kontu, jo viņam pašam nav bankas konta.

Atbildētāja bankas kontā 2018.gada 7.septembrī tika ieskaitīta naudas summa 3 457,00 *euro* no prasītājas. Šo naudas summu atbildētājs izņēma un nodeva /pers. F/. Atbildētājs norāda, ka viņam nebija pamats neuzklausīt tēvu vai neticēt viņam.

Atbildētājam 2019.gada vasarā zvanīja prasītājas pārstāve, kurai atbildētājs paskaidroja, ka līgumu ar prasītāju atbildētājs nebija noslēdzis, kā arī informēja par naudas saņemšanu un nodošanu /pers. F/.

Atbildētājs norāda, ka prasītājai pirms tiesiskā darījuma noslēgšanas vajadzēja pārliecināties vai šāda juridiska persona vispār pastāv.

[3] Prasītāja atsauksmē par atbildētāja paskaidrojumiem norāda, ka viņa nav informēta par to, kurš noslēdza līgumu – atbildētājs vai trešā persona /pers. F/. Prasītāja godprātīgi paļāvās uz atbildētāja godīgumu un uz to, ka atbildētājs godprātīgi izpildīs apsolīto saskaņā ar noslēgto līgumu.

Tāpat prasītāja vērš uzmanību uz faktu, ka nauda tika pārskaitīta uz /pers. D/ kontu, ko apstiprina arī pats atbildētājs. Līdz ar to, saņemot naudu savā bankas kontā, atbildētājs nes atbildību par svešas personas naudas līdzekļiem un tam ir pienākums tos atgriezt prasītājai, ja šī nauda viņam nepienākas.

[4] Trešā persona rakstveida paskaidrojumā tiesai norāda, ka uztur savu iepriekš pausto viedokli par strīdu savā rakstveida liecībā, kuru iesniedza atbildētājs. Trešā persona uzskata prasību par nepamatotu un noraidāmu, kā arī apliecina, ka atbildētājs nebija noslēdzis līgumu ar prasītāju un saņemto naudas summu bankas kontā atbildētājs novirzīja trešajai personai.

[5] Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis uzturēja tiesā celto prasību uz tajā norādītajiem pamatiem, papildus paskaidrojot, ka prasītājai nebija šaubu par darījuma noslēgšanu ar atbildētāju, jo pirms līguma noslēgšanas trešā persona /pers. F/ uzrādīja saturiski tādu pašu līgumu, kas tika noslēgts starp citu uzņēmumu un /pers. D/.

Atbildētāja pārstāvji tiesas sēdē neatzina prasību, atsaucoties uz argumentiem, kas norādīti rakstveida paskaidrojumos tiesai.

Trešā persona tiesas sēdē norādīja, ka ņemot vērā to, ka viņam nav iespējas izmantot bankas kontu, ar prasītājas pārstāvi trešā persona mutiski vienojās par to, ka /pers. F/ noslēgs līgumu /pers. D/ vārdā. Trešā persona norāda, ka šo savu rīcību viņš nesaskaņoja ar atbildētāju.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausījusies tiesas sēde prasītājas un atbildētāja pārstāvju paskaidrojumus, trešās personas paskaidrojumus, izvērtējusi prasības pieteikumā minētos apstākļus, pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

[7] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja saņemto avansa maksājumu un radušos zaudējumus, kas izriet no pušu starpā 2018.gada 6.septembrī noslēgtā līguma izpildes.

Kā izriet no lietas materiāliem pievienotā rakstveida pierādījuma, tad puses 2018.gada 6.septembrī parakstīja uzņēmuma līgumu, ar kuru atbildētājs ar saviem materiāliem un prasmēm apņēmās veikt prasītājas apsaimniekotajā mājā skursteņu izvadu pārmūrēšanu (*lietas 13.-14.lapa*). Sākotnēji noslēgtajā līgumā ar 2018.gada 9.septembra un 26.novembra vienošanām tika izdarīti grozījumi, pagainot darba izpildes termiņu un pielīgstot nokavējuma naudu par darba izpildes kavējumu (*lietas 19. un 26.lapa*).

Puses ir parakstījušas izziņu (*lietas 44.lapa*) par paveikto darbu laika periodā no 2018.gada septembra līdz 2019.gada jūlijam.

[8] Atbildētājs lietā ir cēlis iebildumus, norādot, ka darījumu ar prasītāju nav slēdzis un viņa vārdā ir rīkojusies trešā persona. Trešā persona lietā ir apstiprinājusi, ka līgumu un citus dokumentus ir parakstījis tieši viņš.

Civillikuma 1403.pants noteic, ka tiesisks darījums ir atļautā kārtā izdarīta darbība tiesisku attiecību nodibināšanai, pārgrozīšanai vai izbeigšanai.

Saskaņā ar Civillikuma 1404.pantu katrā tiesiskā darījumā jāņem vērā dalībnieki, priekšmets, gribas izteikums, sastāvdaļas un forma.

Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1427.pantu pie tiesiska darījuma būtības pieder tā taisītāja gribas izteikums, bet divpusējā vai vairākpusējā darījumā vajadzīgs visu tā dalībnieku saskanīgs gribas izteikums. Kamēr griba nav vēl izteikta, tai nav nekāda tiesiska spēka.

Tātad likums noteic, ka tiesiska darījuma būtiska sastāvdaļa ir tā dalībnieku gribas izteikums.

Civillikuma 1428.pants noteic, ka gribu var izteikt vai nu noteikti, vai klusējot. Noteikti gribu var izteikt vai nu ar vārdiem, mutiski vai rakstiski, vai ar zīmēm, kam ir vārdu nozīme. Griba ir izteikta klusējot, kad tā izpaužas bez tieša mērķa izteikt gribu taisni šajā izpratnē. Darbībai, kas uzskatāma par klusējot izdarītu gribas izteikumu, jābūt tādai, lai no tās varētu droši secināt tādas gribas esamību.

Saskaņā ar Civillikuma 1431.pantu akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bijis zināms un ja viņam tajā tiesiskā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība.

Trešā persona rakstveidā (*lietas 94.lapa*) un tiesas sēdē apstiprināja, ka 2018.gada 6.septembra uzņēmuma līgumu ar prasītāju ir parakstījis viņš.

Tiesas ekspertīzē tika konstatēts, ka uz līguma, noslēgtajām vienošanām un citiem dokumentiem, kas saistīti ar uzņēmuma līguma izpildi, parakstu iespējams nav izpildījis atbildētājs (*lietas 231. – 234.lapa*). Eksperts ir secinājis, ka konstatētas atšķirības starp parakstiem uz dokumentiem un atbildētāja pašrocīgā paraksta, kas izdarīts tiesas sēdē. Šīs atšķirības ir būtiskas, un tās katrā salīdzināšanas epizodē veido pazīmju kopumu, kas ir pietiekams secinājumam, ka parakstu atbildētāja vārdā iespējams nav izpildījis atbildētājs. Eksperts ir norādījis, ka secinājumu kategoriskā formā nebija iespējams izdarīt izpildāmo parakstu nelielā un vienkāršā grafiskā materiāla dēļ.

Novērtējot eksperta secinājumu par atbildētāja parakstu uz lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem kopsakarā ar trešās personas apstiprināto, tiesa secina, ka atbildētājs nav parakstījis uzņēmuma līgumu un citus dokumentus, kas saistīti ar uzņēmuma līguma izpildi.

[9] Prasītāja norāda, ka 2018.gada 7.septembrī ir pārskaitījusi atbildētājam naudas līdzekļus 3457 *euro* apmērā par līguma izpildi un atbildētājs, apgalvojot, ka nav konkrētā darījuma dalībnieks, nav atskaitījis bez tiesiska pamata saņemtos līdzekļus atpakaļ prasītājai.

Kā tas konstatējams no lietas materiāliem pievienotajiem maksājuma uzdevumiem (*lietas 18., 92.lapa*), tad prasītāja, veicot naudas līdzekļu pārskaitījumu uz atbildētāja norēķinu kontu bankā, maksājuma mērķī ir norādījusi, ka tā ir samaksa saskaņā ar 2018.gada 6.septembrī noslēgto līgumu.

Saskaņā ar Civillikuma 2217.panta pirmo daļu, ja līgumā nav nosacīts, lai uzņēmējs pasūtījumu izpilda personīgi, un ja šāds nosacījums nav atzīstams kā klusējot pieņemts, kā piemēram, tādā pasūtījumā, kura izpildīšanai domātas uzņēmēja sevišķās zināšanas un māksla, tad viņš var pasūtījuma izpildīšanu uzticēt uz savu risku arī trešai personai.

Saskaņā ar 2018.gada 6.septembra uzņēmuma līguma noteikumiem puses nav vienojušās, ka uzņēmējam pasūtījums jāizpilda personīgi. Līdz ar to līguma noteikumi pieļāva līguma izpildē piesaistīt arī citas personas.

Līdz ar to tiesai nepieciešams pārbaudīt, vai trešā persona, kura parakstīja uzņēmuma līgumu atbildētāja vārdā, nedarbojās kā atbildētāja vietnieks, parakstot uzņēmuma līgumu.

[10] Lietā nav strīda par to, ka atbildētājs nebija pilnvarojis trešo personu noslēgt viņa vārdā jebkādus tiesiskus darījumus. Vienlaikus Civillikuma 1518.pants noteic, ja vietnieks pārkāpis viņam piešķirto varu vai ja viņam nemaz nav bijis vietnieka īpašību, tad otrs līdzējs var vērst savus prasījumus tikai pret viņu, ja vien atvietojamais nav vēlāk līgumu apstiprinājis.

Augstākā tiesa ir secinājusi, ka minētās normas izpratnē līgums, ko personas vārdā noslēgusi cita persona bez atbilstoša pilnvarojuma, ir spēkā, ja šī persona līgumu akceptējusi, saņemot no otra līdzēja viņa doto izpildījumu, kā arī no savas puses, izpildot pielīgtās saistības (*sal.skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2005.gada 7.decembra spriedumu lietā SKC – 542*).

Prasītājas ieskatā konstatējams, ka atbildētājs prasītājas izpildījumu, kas izriet no noslēgtā uzņēmuma līguma, ir pieņēmis, līdz ar to viņu saista

uzņēmuma līguma noteikumi. Tiesa nepiekrīt prasītājas apgalvojumam tālāk norādīto iemeslu dēļ.

No lietā iesniegtā atbildētāja konta izraksta (*lietas 93.lapa*) konstatējams, ka 2018.gada 7.septembrī, 8.septembrī un 5.oktobrī atbildētājs no sava konta ir izņēmis prasītājas pārskaitītos naudas līdzekļus, veicot skaidras naudas izmaksas.

Prasītāja 2019.gada 22.jūlijā nosūtīja atbildētājam vēstuli par uzņēmuma līguma izpildi, kurā aicināja atbildētāju atmaksāt saņemtos naudas līdzekļus 2 401,25 *euro* apmērā (*lietas 41.lapa*). Prasītāja atkārtoti atbildētājam nosūtīja vēstuli ierakstītā sūtījumā par uzņēmuma līguma izbeigšanu 2019.gada 21.augustā (*lietas 43.lapa*). Atkārtotā vēstule tika adresēta arī trešajai personai, un šajā vēstulē norādīts, ka 2019.gada 27.jūlijā ar prasītāju telefoniski ir sazinājusies trešā persona un apsolījusies darbus pabeigt. Cita starp vēstulē norādīts, ka prasītājai ir zināms, ka līgumu atbildētāja vārdā ir parakstījusi trešā persona. Kā izriet no lietas materiāliem pievienotajiem pierādījumiem, šo vēstuli atbildētājs nav saņēmis (*lietas 42.lapa*).

Atbildētājs norāda, ka pirmo reizi par uzņēmuma līguma esību ir uzzinājis tikai no telefona sarunas ar prasītājas pārstāvi 2019.gada vasarā. Tiesa secina, ka arī saņemot naudas līdzekļus savā norēķinu kontā 2018.gada septembrī, atbildētājs nevarēja zināt, ka uzņēmuma līgums ir ticis noslēgts viņa vārdā, jo maksājuma mērķī ir atsauce tikai uz līguma noslēgšanas datumu un numuru.

Līdz ar to tiesa secina, ka atbildētāja rīcība, neatgriežot 2018.gada 7.septembrī no prasītājas saņemtos naudas līdzekļus prasītājai, nav apstiprinājums tam, ka atbildētājs piekrīt 2018.gada 6.septembrī atbildētāja vārdā noslēgtajam uzņēmuma līgumam.

Ievērojot norādītos apstākļus, tiesa secina, ka nav konstatējama atbildētāja griba 2018.gada 6.septembra līguma ar prasītāju noslēgšanai. Atbildētājs nav noslēdzis šo tiesisko darījumu, viņa vārdā bez vietniekam nepieciešamajām īpašībām rīkojās trešā persona. Līdz ar to atbildētājs nevar būt atbildīgs par prasītājai uzņēmuma līguma rezultātā nodarītajiem zaudējumiem un naudas līdzekļu atgriešanu, kurus atbildētājs saņēmis savā norēķinu kontā no prasītājas un atdevis trešajai personai, kā arī atbildētājam nav pienākums maksāt nokavējuma procentus par šo naudas līdzekļu samaksas kavējumu.

Tiesa atzīst, ka prasītājas prasība pret atbildētāju nav pamatota un ir noraidāma pilnā apmērā.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Civillikuma 33.panta otrās daļas 3.punkts noteic, ka tiesas izdevumi ir ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi. Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 1.punktam ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir izdevumi, kas jāizmaksā ekspertam.

Lietā ir taisīta tiesu ekspertīze un ekspertīzes izdevumi ir 1 128 *euro*, kas piedzenami no prasītājas par labu atbildētājam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 193. un 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt "/nosaukums/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, prasību pret /pers. D/, personas kods /personas kods/, par atlikuma no saņemtā avansa 2 184,57 *euro*, zaudējumu 8 210,06 *euro*, nokavējuma procentu 550,02 *euro*, un tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Piedzīt no "/nosaukums/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu /pers. D/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 1 128 *euro* apmērā.

Piedzītās naudas summas samaksa veicama /pers. D/ norēķinu kontā /numurs/.

Noteikt "/nosaukums/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Datums, kad spriedums pieejams tiešsaistes sistēmā atzīstams par sprieduma pasludināšanas datumu.

Spriedums pieejams tiešsaistes sistēmā 2022.gada 22.jūnijā.

Tiesnese A.Kraukle